

Vestland
fylkeskommune

Hardangerrådet

Besøksforvaltning i Vestland

13. Februar 2025

Vi elsker reiseliv!

- Reiselivet er ei viktig næring
 - Lokale arbeidsplassar
 - Lokalsamfunnsutvikling
 - Bu- og blilyst
 - Stolthet og identitet
 - Attraksjonsverdi
- Vi forvaltar og elsker også
 - Fjordlandskapet
 - Nasjonalparkane
 - Verneområde og sårbare arter
 - UNESCO verdsarv og geoparkar
 - Stor kulturarv

Bobiler har fått strengere krav til brannsikkerhet. Men det gjelder ikke ved trehusbebyggelsen i Sandviken.

– Jeg kan ikke se at vi har rom for å gjøre noe med det, sier parkeringssjefen i kommunen.

PUBLISERT: 23. AUGUST

Reiselivet skjer i stor grad i våre **fellesområde** og kan vere til både glede og til frustrasjon for innbyggjarane.

Sosiale medium gjer at turisten, andre besøkande og influencere set agendaen – og skaper nye trendar og nye reisemål.

Når talet på turistar aukar blir små problem store!

Reiselivets skjulte kostnader

- Auka belasting på lokal infrastruktur
- Vern og ivaretaking av sårbare områder
- Auka boligprisar og boligmangel
- Konflikter med grunneigarar og lokale
- Lågare trivsel og mindre dugnadsvilje
- Økonomisk lekkasje og overforbruk av ressursar

Auka vekst er venta å forsterke dagens utfordringar

Dawit Habtemariam • 2nd
Tourism Reporter at Skift
1d • Edited • 🌐

+ Follow ...

Airbnb CEO Brian Chesky at Skift Global Forum "We didn't foresee the consequences for affordable housing and overtourism."

👍 6

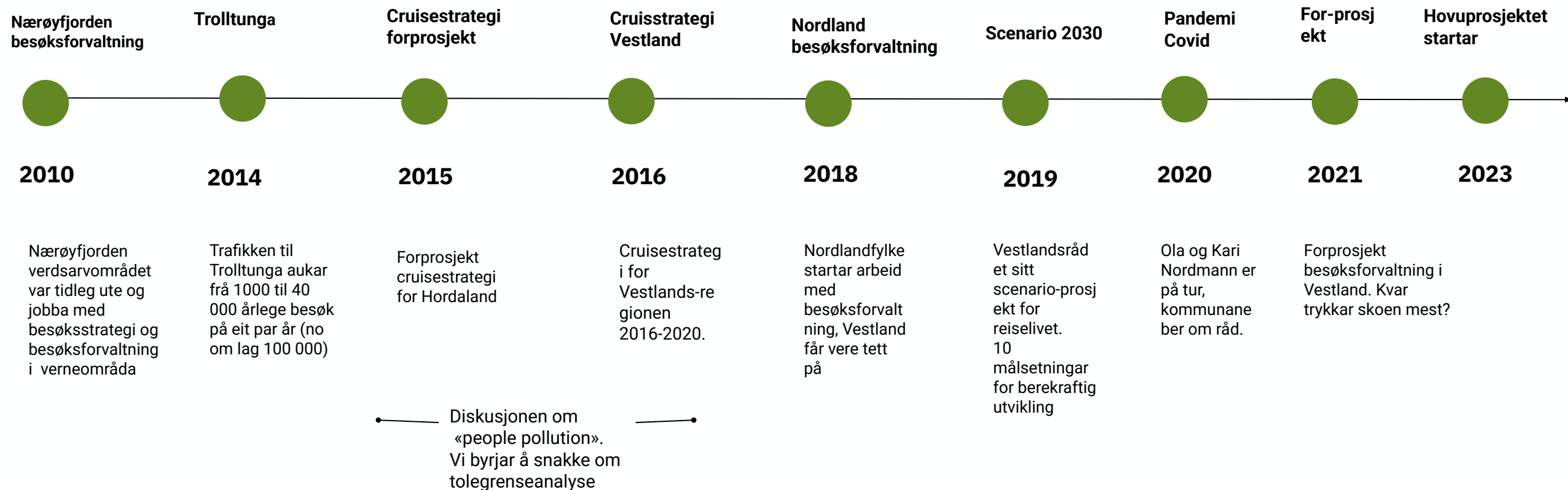
Fragmentering

- Reiseliv består av fleire næringsgrupper
- Ei reise består av mange opplevingar og tilbydarar
- Reisa kryssar både kommune og fylkesgrenser
- Reiselivet treff tverrfagleg i forvaltninga
- Forvaltninga har «tette skott» mellom fagområder
- Reiselivet treff bredt på departementsnivå

Foto: Anne Silje Sylvarnes

Besøksforvaltning i Vestland – ei lang reise

Besøksforvaltning i Vestland

- 3-årig hovudprosjekt – vår storsatsing innan reiseliv.
- Vestland tar gjennom hovudprosjektet eit tydeleg ansvar for å løfte besøksforvaltning inn i både fylkets og kommunens arbeid.
- Prosjektet skal støtte kommunane sitt arbeid og gi dei ei verktøykasse for å jobbe betre med besøksforvaltning lokalt.

Kva er besøksforvaltning?

Natur, miljø og landskap

Natur, kultur og lokalsamfunn

Besøksforvaltning betyr at ein sikrar ei berekraftig utvikling som er innanfor grensene til det natur, landskap, miljø, lokalsamfunn **og lokal kultur** toler.

Målet er størst mogleg lokal verdiskaping gjennom lokalt næringsliv.

Besøksforvaltning skal sikre at opplevinga er god for både dei **besøkjande** og dei **fastbuande**.

Kilde: Nordland fylkeskommune

Bilder:

Lokalsamfunn, lokal kultur og stadsidentitet

Reiselivsnæringa og lokal verdiskaping

5 grunnleggande spørsmål

1. Kvifor vil vi ha besøkande?
2. Kva har vi å by på?(Kva vil vi halde for oss sjølv?)
3. Kor og når vil vi ha dei ?
4. Kven vil vi invitere heim til oss?
5. Korleis får vi tak i dei?

Nye mål for ei meir berekraftig reisemålsutvikling?

Ikke bare måle dette...

Antall turistankomster

Gjestetilfredshet

Antall reiselivsbedrifter

Antall besøkende på kulturelle
attraksjoner

Antall heltids- og deltids-
jobber innen reiselivet

Reiselivets økonomiske verdi

...men også måle dette

Antallet i lokalbefolkningen som har
fordeler av turismen

Tilfredshet i lokalsamfunnet

Antall lokale interessenter som er involvert

Antall besøkende som bidrar til å ivareta
og forbedre kultur og miljø i området

Jobbtilfredshet og jobbkvalitet for ansatte

Rettferdig fordeling av økonomiske fordeler
fra reiselivet

Kilde: Dr Leonie Schilz, LIVE project (fritt oversatt til norsk)

Kommunane er sentrale aktørar

NOU 2023:10 Leve og oppleve

- Peikar på kommunen sin rolle innan samfunnsutvikling, reisemålsutvikling og besøksforvaltning.
- Kommunen har ei sentral rolle som planmyndigheit og ansvarleg for kommunen sine fellesområde og innbyggjarane i kommunen.
- Vi inviterte alle kommunane i Vestland fylke til samarbeid
- 22 kommunar er med i prosjektet

Arbeidsgrupper

Lokalsamfunns
utvikling

Å jobbe med reiselivsutvikling og lokalsamfunns-utvikling basert på metodar som sikrar god besøksforvaltning og ei berekraftig utvikling.

Planarbeidet i
kommunane

Besøksforvaltning må bli inkludert i kommuneplanen – både samfunns-og areal del.
Ein naturleg del av kommunens oppgåver.

Fellesgoder og
trafikkstyring

Korleis løyse problemer med:
Toalett, trengsel, slitasje i naturen, skilting, parkering, camping og villcamping, ansvarleg marknadsføring

Kunnskapsgrunnlag
Tolevneanalyser

Utvikle ein standard for kunnskaps-grunnlag som lettar innkjøp og sikrar bruk av kunnskapsgrunnlaget i det lokale arbeidet med besøksforvaltning.

Kunnskapsdeling

Kompetanseheving

Test av metoder

Målet er å jobbe smartere!

Kommunane sitt handlingsrom

- Besøksforvaltning inn i kommunens planarbeid
 - Kommuneplanen
 - Samfunnsplanen
 - Arealplan
 - Besøksstrategi/besøksforvaltningsplan?
 - Dekker ein behovet i andre planar?
 - Trafikktrygleiksplanar
 - Friluftslivets ferdeslsårer/sti og løypeplanar
 - Kulturminneplanar
- Ingen nasjonal rettleiar
- Fylket som rådgjevar
- Langsiktighet og manglende evne til å reagere raskt

Reiselivsutviklinga blir best når lokalbefolkninga er med på laget

- Besøksforvaltning er eit god verktøy for lokalsamfunnsutvikling
- Bruk gjerne eksisterande prosessar i kommunen for innbyggjarinvolvering
- Ulike metodar for innbyggjarinvolvering
 - Krasjkurs i besøksforvaltning
 - Utopiverkstad
 - Andre verkstadsmetodar

Kompetanse og kunnskapsgrunnlag

- Besøksforvaltning som metodikk er ny
- Behov for auka kompetanse i forvaltninga
- Behov for auka kompetanse blant politikarar
- Behov for gode kunnskapsgrunnlag

- Vi jobbar med kompetanseløft for
 - Politikarar
 - Administrasjon
- Vi jobbar med kunnskapsgrunnlag/toleevneanalyser
- Set besøksforvaltning på agendaen
- Verktøykasse for å dele rettleiarar og «beste praksis dømer»

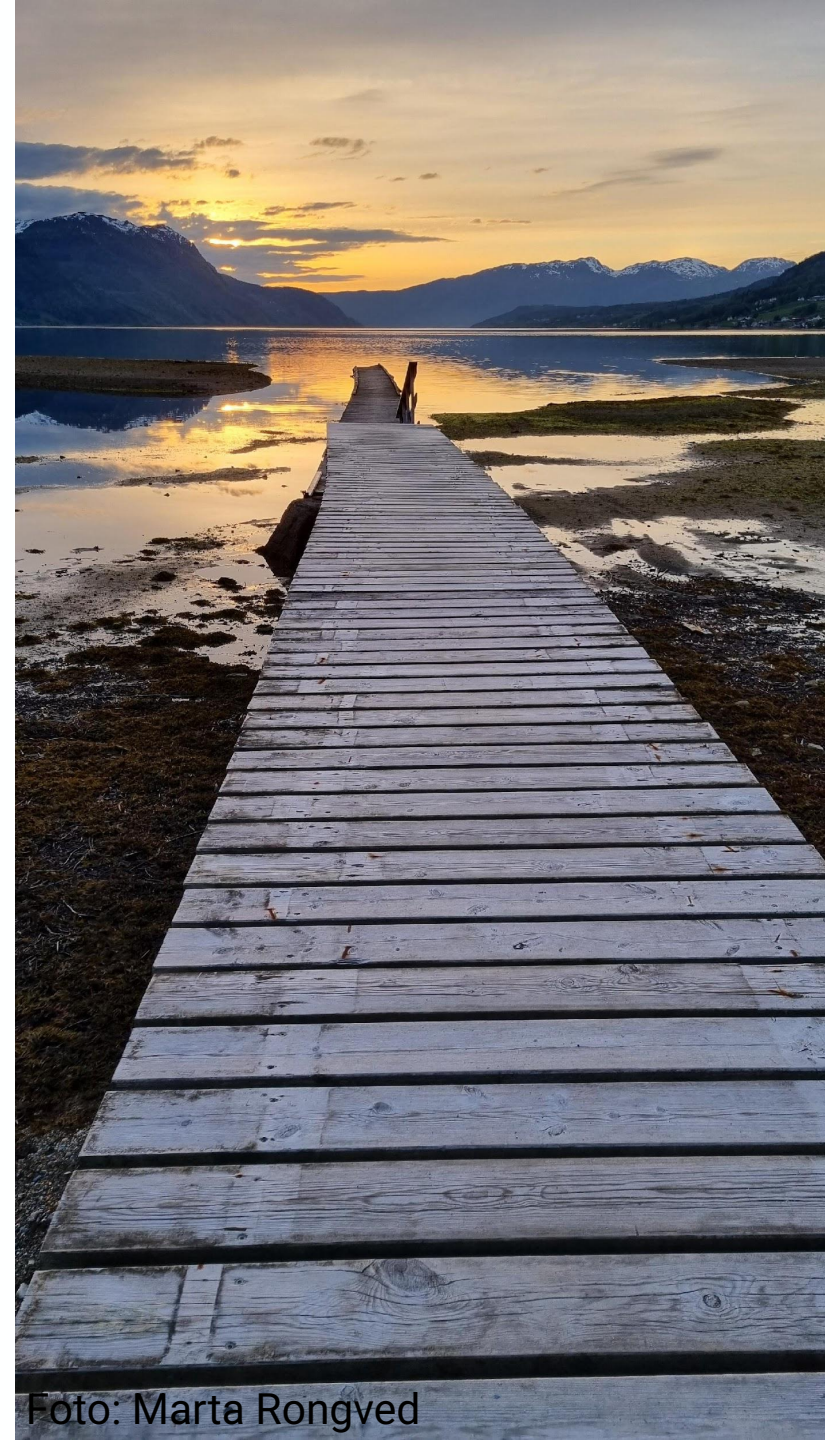

Foto: Marta Rongved

Merket for bærekraftig reisemål

- Merkeordninga er eit fundament i vårt arbeid med besøksforvaltning
- Nasjonal ordning med brei oppslutnad og brei deltaking frå regionen
- Internasjonalt forankra og godt omdømme
- Destinasjonsselskapet får nye oppgåver og ny rolle gjennom arbeidet

Om Merket for Bærekraftig reisemål

Reisemålsleiinga

Samarbeidet mellom dei aktørane som saman koordinerer utviklinga av eit berekraftig reiseliv på reisemålet.

Kommunen har ei sentral rolle som planmyndigheit og ansvarleg for kommunen sine fellesområde og innbyggjarane i kommunen.

Samspelet mellom dei ulike aktørane i modellen er avgjerande for eit godt resultat.

Ei heilskapleg tilnærming til besøksforvaltning

- Besøksforvaltning inn i **planarbeid og offentleg forvaltning**
- **Engasjerte** lokale politikere
- **Involvering** av lokalbefolkninga
- Reiselivsnæringa må drive **ansvarleg** produktutvikling og marknadsføring

Vi treng **ei reisemålsleiing** som tar tydelege val om kva type turisme ein ønskjer og korleis ein utviklar reisemålet, i samråd med lokalbefolkninga. Agendaen skal setjast lokalt.

Reisemålsleiinga må sjå næringsutvikling, besøksforvaltning og lokalsamfunnsutvikling i samanheng.

Besøksforvaltning i Vestland

Ta gjerne kontakt!